

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)» (реєстр. № 5045-1 від 25.02.2021), внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом створюються законодавчі передумови для підвищення державних соціальних стандартів та гарантій шляхом удосконалення механізму визначення та застосування прожиткового мінімуму.

З 1 січня 2022 року запроваджуються нові показники:

- «розмір базової величини для грошових платежів і стягнень» (прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на 1 грудня 2021 року);
- «розмір базової величини для адміністративних зборів» (прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на 1 грудня 2021 року).

Водночас розмір прожиткового мінімуму у законах України про Державний бюджет України на відповідний рік має переглядатися не менше ніж двічі на рік і не може бути встановлений на рівні, нижчому ніж прогнозований фактичний розмір прожиткового мінімуму, визначений відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум».

У разі якщо фактичний розмір прожиткового мінімуму протягом двох місяців підряд перевищує затверджений розмір прожиткового мінімуму, Кабінет Міністрів України протягом 15 днів ініціює перед Верховною Радою України внесення змін до Державного бюджету України на відповідний рік щодо підвищення розміру прожиткового мінімуму з урахуванням прогнозного рівня інфляції до кінця бюджетного року з метою забезпечення його коригування залежно від зростання цін.

Також запропоновано збільшити розміри різних видів соціальної допомоги, пенсій та соціальних послуг.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту впливатиме на видаткову частину державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За прогнозними розрахунками Мінсоцполітики, для встановлення розмірів прожиткового мінімуму у 2022 році з урахуванням їх фактичної величини необхідно вишукати додаткових коштів у сумі більше 235 млрд грн порівняно з

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000D72D2C0071147800

Підписувач Єрмоличев Роман Володимирович

Дійсний з 31.07.2019 0:00:00 по 31.07.2021 0:00:00

Міністерство фінансів України

09020-09-3/7558 від 10.03.2021

обсягами, врахованими у розрахунках до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік».

Реалізація пропозицій щодо підвищення розмірів деяких соціальних виплат та соціальних послуг також потребуватиме вишукування додаткових бюджетних коштів.

Зокрема, для виплати щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань у запропонованих розмірах з урахуванням фактичного розміру прожиткового мінімуму необхідно вишукати додаткових бюджетних коштів в обсязі 1,7 млрд грн, для виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю – 30 млрд гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізацію законопроекту у разі його прийняття не буде забезпечено фінансовими ресурсами.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Зазначений законопроект не може бути підтриманий із таких причин:

1. Прожитковий мінімум відповідно до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні гарантії» є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій, у тому числі пенсії, соціальні допомоги тощо.

Встановлення розмірів прожиткового мінімуму, на основі яких визначаються основні державні соціальні гарантії, без урахування фінансових можливостей держави призведе до розбалансованості бюджетів усіх рівнів, до виникнення значної заборгованості із виплати пенсій, державних допомог тощо, і, як наслідок, до соціальної напруги у суспільстві.

2. Запропонований порядок визначення розмірів прожиткового мінімуму на наступний рік на підставі щорічного перегляду набору продуктів харчування, набору непродовольчих товарів і набору послуг на наступний рік не відповідає вимогам щодо порядку та термінів складання проекту Бюджетної декларації та Державного бюджету України, визначеним у главі 6 Бюджетного кодексу України.

3. Законопроект не відповідає положенням статті 52 Бюджетного кодексу України, якою визначено вичерпний перелік підстав для внесення змін до закону про Державний бюджет України. Зміни до закону про Державний бюджет України можуть вноситися у разі відхилення оцінки основних прогнозних макроекономічних і соціального розвитку України від прогнозу, врахованого під час затвердження Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Кабінет Міністрів України проводить щоквартальну оцінку відповідності основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України показникам, врахованим під час затвердження Державного бюджету України на відповідний бюджетний період.

Статтею 16 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» визначено, що прогнози економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди схвалюються Кабінетом Міністрів України.

Тобто зміни до Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік можуть вноситися після прийняття Урядом рішення щодо внесення змін до відповідної постанови Кабінету Міністрів України щодо схвалення прогнозу економічного і соціального розвитку України.

Зауважуємо, що згідно зі статтею 53 Бюджетного кодексу України зміни до закону про Державний бюджет України вносяться за підсумками трьох кварталів у разі перевищення показників доходів, врахованих у розписі державного бюджету на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків.

Водночас факт перевиконання дохідної частини Державного бюджету України визнається на підставі офіційних висновків Міністерства фінансів України.

4. Фактичний розмір прожиткового мінімуму відповідно до статті 5 Закону України «Про прожитковий мінімум» розраховується щомісячно Міністерством соціальної політики України тільки для спостереження за динамікою рівня життя в Україні.

5. У порушення частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не подано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та реальних пропозицій про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Мінфін не підтримує зазначений законопроект.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ